

הבורסה לניירות ערך

61594

הבורסה לניירות ערך

בתל אביב

מושגי יסוד

דצמבר 2004

רח' אחד העם 54, תל-אביב 65202. ת"ד 29060, תל-אביב 61290. טל : 03-5677411, פקס : 03-5105379
54 Ahad Ha'am st., Tel-Aviv 65202. P.O.B 29060, Tel-Aviv 61290. Tel : 972-3-5677411, Fax : 972-3-5105379

Web Site : <http://www.tase.co.il>

מהי בורסה?

- בורסה היא זירת מסחר ממוחשבת ומשוכללת, לקנייה ומכירה של מניות (וניירות-ערך אחרים).
- הבורסה היא מעין קניון וירטואלי שבו "חנויות" רבות של מניות.
- בעלי ה"חנויות" בקניון הן חברות שמציעות את מניותיהן למכירה.
- מניות הן מוצר פיננסי (בשונה ממוצר צריכה), שקונים אותו במטרה למוכרו ברווח, בבוא הזמן.
- בשונה ממוצרי צריכה, הקונים יכולים לשוב ולמכור את המניות לקונים אחרים בקניון ולהפיק מכך רווח.
- בשונה מקניון "רגיל", הקונים והמוכרים נעזרים במתווכים (בנקים וחברי בורסה אחרים) שיקנו וימכרו עבורם את המוצרים.

מהי מניה?

- מניה היא סוג של נייר ערך.
- מניה היא שטר בעלות על חלק מחברה ומקנה למחזיק בה מעמד של שותף בחברה.
- למחזיק במניה של חברה יש חלק בבעלות על החברה.
- מניות מקנות זכות הצבעה, זכות לקבל רווחים וזכויות אחרות נקבעות בתקנון החברה.
- המניה מקנה למחזיק בה חלק בבעלות על נכסיה גם במקרה של פירוק.
- בדרך כלל מניות הן וירטואליות - רישום במחשב (לא תעודה "כמו פעם") בלבד – מטעמי נוחיות ויעילות.

המנפיקים:

"מנפיקים" הן חברות המציעות את מניותיהן למכירה לציבור, בבורסה על-מנת לממן את השקעותיהן ואת יתר פעילותן העסקית.

דוגמא:

חברת ממתקים מעוניינת לייצר שוקולד מסוג חדש. לצורך הפיתוח והייצור דרושים לחברה מכוונות חדשות ומשוכללות לייצור ואריזה, צוות עובדים גדול ומחקר שוק מקיף בנושא. החברה זקוקה לכסף רב על מנת לממן את התהליך.

שאלות

-מה האפשרויות העומדות בפני החברה למימון הפיתוח והייצור ?
-מהם היתרונות והחסרונות בכל אפשרות ?

תשובות

1. לקחת הלוואה מהבנק

✓ יתרונות -

הלוואה מאפשרת לקבל כסף (ולהחזירו כעבור זמן או בתשלומים) מבלי לוותר על הבעלות על החברה.

✗ חסרונות -

- כמות הכסף אותו ניתן ללוות מהבנק מוגבלת וניתנת לחברה על סמך יכולתה הכלכלית לעמוד בתשלומים ובתמורה לביטחונות. גיוס סכומי כסף גדולים, באמצעות הלוואות, מותנה במילוי דרישות הבנקים וספקי אשראי אחרים, לשמירת יחס נאות בין ההון העצמי של החברה להון אותו היא מבקשת לגייס.

- הלוואה מהבנק כרוכה בתשלום ריבית.

- הלוואה צריך להחזיר, גם אם השוקולד החדש לא מתגלה כהצלחה.

2. להכניס שותף לחברה

✓ יתרונות -

- שותף מביא כסף ואינו דורש ריבית עבורו.

- השותף לא יכול למשוך את כספו בחזרה ואין חובה להחזיר לו את סכום השקעתו.

✗ חסרונות -

- הכנסת שותף מאלצת את בעלי החברה לוותר על חלק מהבעלות בתמורה לכסף שהשותף מביא.

- הבעלות מקנה לשותף זכויות להשתתף ברווחים, בהצבעות חשובות ועוד.

- כמות הכסף שניתן לגייס משותף פרטי אף היא מוגבלת.

- שותף עלול לדרוש להיות מעורב מאד בקבלת החלטות בחברה ואף להקשות על ביצוען.

להנפיק בבורסה-

.3

✓ יתרונות -

- הנפקת מניות בבורסה מאפשרת גיוס כספים בהיקף גדול.
- הנפקה מאפשרת להעניק לעובדי החברה מניות. תגמול מסוג זה מהווה תמריץ חשוב עבור העובדים לתרום להצלחת החברה וכך, להשביח את ערך המניות שבידם.
- הנפקת מניות לציבור מגדילה את יוקרת החברה ועשויה לתרום לשיפור ניכר בתדמיתה ומעמדה בעיני גופים רבים כגון: לקוחות, ספקים ומשקיעים.
- הפיכת כל מניות החברה למניות שניתן לסחור בהן בבורסה, "מנזילה" את הרכוש של מייסד החברה ויש לה יתרונות מס מסויימים.

✗ חסרונות -

- חברה המנפיקה מניות בבורסה מחויבת לחשוף פרטים רבים על פעילותה: תכניות עסקיות, כספים ורכוש, חברות בנות, בעלי עניין, מנהלים ועוד. מתחרים, לקוחות, ספקים וגורמים אחרים עלולים לעשות במידע זה שימוש כנגד החברה.
- הנפקה בבורסה הנו תהליך יקר יותר וארוך יותר מקבלת הלוואה בבנק או הכנסת שותף לחברה.
- לאחר ההנפקה, החברה חייבת (על-פי החוק) לפרסם לציבור מידע שוטף על התפתחויות בה- תהליך הגזל זמן וכסף.

- גם הממשלה מנפיקה מניות לציבור על מנת לממן את פעילותה.
- למכירת מניות של חברה ממשלתית לציבור קוראים הפרטה.
- הפרטה היא גם ביטוי לתפיסה כלכלית שמטרתה לצמצם את מעורבות הממשלה בחיי המשק.

הנפקה

- התהליך, שבו מגייסים כסף מהציבור בבורסה, קרוי הנפקת מניות.
- חברה שרוצה להנפיק מניות לציבור נדרשת להכין חוברת שנקראת "תשקיף". התשקיף כולל תיאור מלא ומדויק של החברה בכל תחומי פעילותה: פירוט של המוצרים שהיא מייצרת, פירוט המכונות והמבנים שברשותה, היקף המכירות וכו' וזאת בנוסף למאזנים ודו"חות רווח והפסד ("דו"חות כספיים").
- חובות הדיווח והגילוי אינן מסתיימות עם פרסום התשקיף. לאחר שהמניות נמצאות בידי הציבור ונסחרות בבורסה, חייבת כל חברה בורסאית להתנהל באופן שאינו פוגע בזכויות של ציבור המשקיעים. החוק קובע כי חברה חייבת לפרסם:
  - דוחות כספיים רבעוניים ושנתיים.
  - דיווחים מיידיים על אירועים מהותיים בחברה אשר עשויים להשפיע על מחיר המניה (לדוגמא: מציאת נפט, התפטרות מנכ"ל, שיתוף פעולה עם חברה מחו"ל, זכייה במכרז חשוב וכדומה).
- מטרת התשקיף היא לחשוף את החברה בפני הציבור על-מנת לאפשר לו לקבל החלטה שקולה על כדאיות ההשקעה בה. יתר על כן, חובת הדיווח והגילוי אינן מסתיימות עם פרסום הפניה לציבור על מנת לגייס הון אינה פעולה פשוטה (וגם לא זולה) והיא דורשת את טיפולם של גורמים רבים: עורכי דין, כלכלנים, רואי חשבון, בנקאים וכו'.
- תהליך ההנפקה כרוך בויתור על סודיות החברה. (אף חברה אינה ששה לחשוף בפני הציבור הרחב ומתחריה, את מצבה העסקי).
- יחד עם זאת, מסתבר, כי גיוס הון באמצעות הנפקה הוא כלי יעיל וחברות גדולות ומובילות, כמו גם חברות קטנות יותר, בוחרות בו על-מנת לגייס כסף: תעשיית ההיי-טק הישראלית, למשל, הצליחה לגייס סכומי עתק באמצעות הנפקות לציבור בשנים האחרונות בשוקי ההון בארה"ב.
- בכל העולם המערבי עיקר הפעילות המשקית מתבצעת על ידי חברות בורסאיות. מכאן, שיש קשר הדוק בין הפריחה הכלכלית בעולם המערבי לבין המימון של הסקטור העסקי שם, באמצעות הבורסה.

(השווה לעומת המצב בגוש המזרחי לפני קריסת ברית המועצות!)

המשקיעים:

הציבור-

כל אחד מאיתנו יכול לרכוש מניות של חברות בבורסה. משקיעים פרטיים משתמשים בהכנסה הפנויה שלהם להשקעה באפיקים שונים ולרכישת מניות. רכישת מניה הופכת אותנו לשותף, זוטר אמנם, של רוטשילד בבנק כללי, של פרופר באסם ושל עפר במפעלי ים המלח.

משקיעים מוסדיים -

גופים גדולים כגון: קרנות נאמנות, קרנות פנסיה, קופות גמל וחברות ביטוח מנהלים כספים של חוסכים (או מבוטחים) פרטיים רבים באמצעות השקעה באפיקים שונים, בהם שוק המניות. המוסדיים משקיעים משאבים גדולים בנייתוח המגמות בשוק המניות וקבלת החלטות על השקעות.

רווח למשקיע בבורסה נוצר על ידי מכירת מניות במחיר גבוה מן המחיר שבו נקנו.

לדוגמא:

- משקיע רוכש 1000 מניות במחיר של 30 ש"ח לכל מניה, ובסה"כ משקיע 30,000 ש"ח.
- במהלך השנה שלאחר מכן, חל שיפור מהותי ברווחים של החברה. כתוצאה מכך, מתפתח ביקוש רב למניות והקונים מוכנים כעת לשלם 40₪ למניה.
- המשקיע מוכר את 1000 המניות ב-40,000 ₪.
- הרווח הוא ההפרש ביו מחיר הקניה למחיר המכירה: 10,000 ₪.
- כוחות ההיצע והביקוש יכולים, כמובן, לפעול בכיוון ההפוך ולמשקיע עלול להיווצר הפסד כאשר מחיר המניה יורד בשל ירידה בביקוש למניות.

מחירי המניות משתנים כל הזמן בהתאם לרמות הביקוש וההיצע. אולם בטווח הארוך, למרות הסיכון הגדול יותר, מניות הן אפיק השקעה מועדף. (ראה בהמשך)

שאלה:

מי מאתנו משקיע במניות?

תשובה

- חלק גדול מהציבור משקיע בבורסה, אך לא תמיד באופן ישיר.
- כספי חוסכים פרטיים רבים מושקעים בבורסה באמצעות קרנות נאמנות, קרנות פנסיה, קופות גמל, חברות ביטוח ועוד.
- מסתבר שכמעט כולנו משקיעים בבורסה באופן ישיר או עקיף.

המחזוריות בבורסה - גאות ושפל

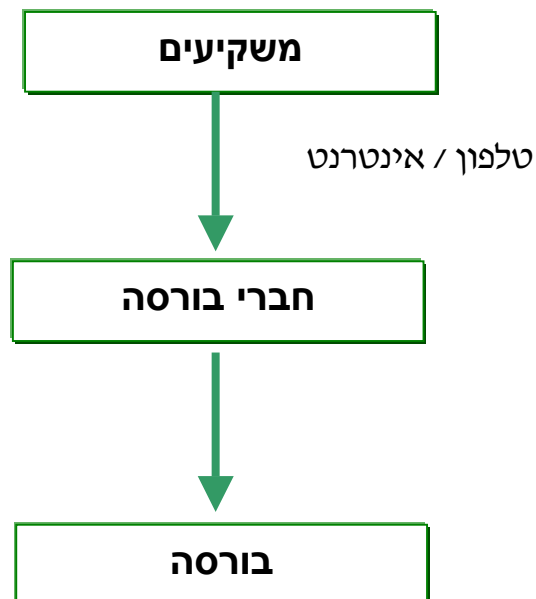
- מחירי המניות משתנים כל הזמן על-פי הביקוש וההיצע.
- ביצועי החברות, המתבטאים ברווחים או בהפסדים, מניעים את הביקוש למניות: חברות מרויחות ימצאו קונים רבים למניותיהן ושערי המניות יעלו. חברות מפסידות ייתקלו בקשיים למצוא קונים למניותיהן ושערי המניות ירדו.
- בתקופה של גאות כלכלית, שבה רווחי החברות גדלים, הביקוש למניות נוטה לגדול ומחירן נוטה לעלות. משקיעים רבים מעוניינים לקנות מניות, שכן הם מצפים להנות מעליית שוויין ובעתיד למכרן ברווח.
- בתקופה של האטה כלכלית, שבה רווחי החברות קטנים, הביקוש למניות נוטה לרדת ומחירן יורד.
- גרף המחזוריות בבורסה מציג את מדד מחירי המניות בין השנים 1980 ו-2001. ניתן לראות כי בפרק זמן זה ראו הבורסה והמשקיעים הן תקופות של גאות והן תקופות שפל. אולם, על אף הגאות והשפל המחזוריים, בטווח הארוך, הגרף נמצא במגמת עליה. הגרף מראה כי השקעה בבורסה משנת 1980 ועד היום הייתה משתלמת. ההפסדים נגרמו, בעיקר, למי שהתעקש להשקיע בתקופות של שיא הגאות, למשל בשנת 1993 או ב-1982. החוכמה היא, כמובן, לקנות מניות בשפל, ולמכור אותן בגאות, ולא להיפך.
- אין לאיש "פטנט" לזיהוי נקודת שיא או שפל במחירי המניות!

הבורסה לניירות ערך בתל-אביב

- הבורסה נוסדה ב-1953 והיום היא ממוקמת ברחוב אחד העם 54 בתל אביב. בתחילת פעילותה התרכז המסחר באיגרות חוב ממשלתיות ובמספר מצומצם של מניות.
- מבנה הבורסה ופעולותיה מוסדרים בחוק ניירות ערך, שנחקק ב-1968, ורשות ניירות ערך מפקחת על פעילותה, באופן שוטף והדוק.
- דירקטוריון הבורסה מורכב מחמישה עשר דירקטורים: חמישה דירקטורים הינם חיצוניים (מקרב הציבור). דירקטור נוסף מתמנה על-ידי נגיד בנק ישראל ושר האוצר ממנה דירקטור מטעם משרדו. כל אחד מחמשת הבנקים הפעילים ביותר בבורסה ושני חברים שאינם בנקים זכאים לנציג בדירקטוריון. יושב-ראש הדירקטוריון והמנכ"ל, שמתקיימים בהם תנאי הכשירות לכהונת דירקטור חיצון, נבחרים על-ידי הדירקטוריון.
- הבורסה מממנת את הפעלת המסחר, השירותים הנוספים, המיחשוב והפיתוח, באמצעות עמלות הנגבות מחברי הבורסה, ממגייסי ההון וממשתמשים אחרים בשירותיה.
- בסוף דצמבר 2004 נסחרו בבורסה מניות של כ-578 חברות, ששוויין הכולל כ-397 מיליארד ₪. המניות הגדולות בבורסה הינן: טבע, בזק, בנק פועלים, בנק לאומי ועוד. מחזור המסחר היומי הממוצע עומד על כ-660 מיליון ₪.
- כמו כן נסחרות בבורסה איגרות חוב, מלוות קצרות מועד וכתבי אופציה (ראה פרוט בהמשך)

איך משקיעים בבורסה?

- ציבור המשקיעים יכול לקנות או למכור מניות באמצעות "חברי הבורסה".
- "חברי הבורסה" הם 11 בנקים, המשרתים את ציבור המשקיעים באמצעות יועצי השקעות, המורשים על ידי רשות ניירות ערך. היועצים מייעצים ומבצעים הוראות קנייה ומכירה של מניות עבור ציבור המשקיעים.
- בנוסף, ישנם גם 14 חברי בורסה שאינם בנקים ("ברוקרים"), הנותנים ללקוחותיהם שירותים דומים, אף על פי שאין הם בנקים.
- הבנקים מפוקחים על ידי בנק ישראל, והברוקרים על ידי הבורסה עצמה (מחלקת חברים ופיקוח בבורסה ממלאת תפקיד דומה לזה של הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל).
- חברי הבורסה גובים עמלות עבור שירותי הייעוץ והביצוע. חברים רבים מציעים ללקוחותיהם שירותי מסחר גם באמצעות האינטרנט.
- כדי להבטיח את איתנותם הפיננסית של חברי הבורסה, תקנון הבורסה קובע תנאי כשירות לחברי הבורסה (מינימום הון עצמי, מיומנות, יושר ואמינות). התקנון מגדיר גם מהם תחומי הפעילות המותרים לחברי בורסה שאינם בנקים ומטיל מגבלות שונות על פעילויות הכרוכות בסיכון.

שיטת המסחר במניות - "רצף"

המסחר בבורסה מתנהל באמצעות מערכת מחשבים משוכללת הקרויה "רצף". לב המערכת הוא מחשב המסחר בבורסה. רשת תקשורת משוכללת מחברת בין מחשב הבורסה לבין המחשבים של כל חברי הבורסה (בנקים ו"ברוקרים"). ניתן להעביר פקודות קנייה ומכירה (באמצעות חברי הבורסה) מכל תחנת עבודה של "רצף" (אלפים כאלה פזורות ברחבי הארץ).

פקודות הקניה והמכירה שמעבירים המשקיעים מוצגות ב"ספר הפקודות" הממוחשב וממתינות שימצא להן "בן זוג" במחיר דומה. כאשר יש התאמה בין קונה ומוכר, מתבצעת עסקה והפקודות נמחקות מספר הפקודות. "רצף" מאפשרת מסחר רציף מדי יום מ-8:30 עד 17:00 ומכאן שמה.

שאלה:

א' מעוניין למכור 100 מניות של "עלית" במחיר של 30 ₪.
ב' מעוניין לקנות 500 מניות של "עלית" במחיר של 29 ₪.
ג' מעוניין לקנות 50 מניות של עלית במחיר של 28 ₪.
מה, לדעתכם, יקרה?

תשובה

במצב כזה תרשמנה כל הפקודות ב"ספר הפקודות" אך לא תתבצע אף עסקה מכיוון שאין הסכמה על המחיר בין הקונים למוכרים. בכדי שתתבצע עסקה יצטרך המוכר להתפשר ולהסכים למכור ב- 29 ₪, או שהקונה יסכים לשלם עבור המניה 30 ₪.

שאלה

א' מעוניין למכור 100 מניות של "עלית" במחיר של 30 ₪.
ב' מעוניין לקנות 100 מניות של "עלית" במחיר של 30 ₪.
ג' מעוניין לקנות 200 מניות "עלית" במחיר של 30 ₪.

האם יכול א' לבחור למי מבין השניים הוא מוכר את המניה?

תשובה:

לא! מערכת "רצף" מקבלת פקודות אנונימיות ולכן אין המוכר בכלל יודע מי הם המשקיעים המבקשים לקנות את המניה.

עקרון נוסף של "רצף" הוא: "כל הקודם זוכה!". מי שהכניס למחשב את פקודת הקניה ב- 30 ש"ח קודם הוא שיזכה. פקודת הקניה של ה"מאחר" תרשם בספר הפקודות ותמתין למוכר נוסף במחיר 30 ₪

מדדי מניות:

מדד מחירי המניות הוא כלי סטטיסטי המשקף את השינויים ברמת המחירים הממוצעת של קבוצת מניות קבועה. שיטת חישוב המדד דומה לחישוב מדד המחירים לצרכן, אך המדידה מתייחסת למחירי המניות ולא למחירי המוצרים והשירותים שאנחנו צורכים. ככל ששווי השוק של מניה גדול יותר, כך השפעתה על המדד גדולה יותר.

מדדים עיקריים בבורסה בתל אביב:

- מדד ת"א 25 – מורכב מ-25 המניות הגדולות ביותר.
- מדד ת"א 100 - מורכב מ-100 המניות הגדולות ביותר.
- מדד התל-טק- כולל מניות של חברות היי-טק בתחומי האלקטרוניקה, המחשבים וכד'.

מדדי הבורסה בתל-אביב משקפים את השינויים בשערי המניות ויש להם תפקיד חשוב בניתוח מגמות בשוק ובקבלת החלטות השקעה. הבורסה מחשבת את המדדים העיקריים באופן שוטף ומפיצה אותם לציבור המשקיעים ב"זמן אמת", באמצעות חברי הבורסה, מפיצי המידע הבורסאי.

שאלה:
מה ניתן לראות בגרף?

תשובה

מדד ת"א 25 עלה וירד במהלך חודש אפריל 2001 וכי במגמה הכללית הוא נמצא בעליה.

שאלה:
מניית טבע נמצאת במדד ת"א 25, האם בין התאריכים ה 1.4 ל- 3.4 ירד מחיר המניה או עלה?

תשובה:

לא ניתן לדעת האם מחיר המניה ירד או עלה בפרק זמן זה. כאשר המדד יורד אין זה אומר כי מחירן של כל המניות במדד ירד גם כן. בהחלט יתכן מצב כי מחיר מניות מסוימות עלה, אך מחירן של מניות גדולות יותר ירד ואז- הגרף יראה מגמת ירידה. משקלן (באחוזים) של מניות גדולות במיוחד הוגבל על-מנת לצמצם את השפעתן על המדד.

פיקוח

- המסחר בניירות ערך נתון תחת פיקוח ממשלתי של שלוש רשויות: משרד האוצר, ועדת הכספים של הכנסת ורשות ניירות ערך.
- הפיקוח מתבצע במספר מישורים:
  - דרישה לגילוי מלא של המידע הרלוונטי למשקיעים.
  - מלחמה במריצי שערי מניות ומניפולטורים אחרות.
  - אכיפת האיסור על שימוש במידע פנים ע"י מקורבים.
  - פיקוח על יועצי השקעות וקרנות נאמנות.
- החוק קובע, כי תפקידה של רשות ניירות ערך הוא לשמור על ענייניו של ציבור המשקיעים והרשות היא האחראית על אכיפת החוק.
- הנפקת מניות לציבור יכולה להתבצע רק באמצעות פרסום תסקיף, החייב לקבל את אישור הרשות.
- לאחר ההנפקה, עם תחילת המסחר במניות החברה המנפיקה בבורסה, חייבת כל חברה לפרסם:
  - דו"חות כספיים שנתיים ורבעוניים
  - דו"חות מיידיים על אירועים בחברה, שעשויים להשפיע על מחיר המניה, לדוגמא:
  - התפטרות היו"ר, "סגירת" עסקה עם חברה מחו"ל וכד'.
- חוק ניירות ערך והרשות מפקחים באופן מיוחד על בעלי ענין (שליטה) בחברות:
  - בעלי הענין חייבים לפרסם לציבור כל פעולת קניה ומכירה של מניות החברה, שבחתוך
  - עסקאות החברות עם בעלי הענין בה מחייבים אישורים מיוחדים על ידי אסיפת בעלי מניות.

סוגים נוספים של ניירות ערך הנסחרים בבורסה:

להלן תיאור של שלושה סוגים של ניירות ערך הנסחרים בבורסה בתל-אביב. ניירות הערך שונים זה מזה במידת הסיכון שנוטל המשקיע על עצמו ובשיעור הרווח שהוא מצפה להפיק מההשקעה.

איגרות חוב (אג"ח):

- בבורסה בתל-אביב עיקר המסחר הוא באג"ח ממשלתיות, שכן מרבית החברות מעדיפות לקבל הלוואות מבנקים ולא להנפיק איגרות חוב.
- בעולם המערבי חברות רבות בוחרות לגייס כסף בדרך של הנפקת אג"ח, דהיינו קבלת הלוואה מן הציבור ופירעונה בעתיד. אג"ח היא שטר התחייבות של החברה לשלם בעתיד למחזיקים תשלומי ריבית ולהחזיר את סכום קרן הלוואה בתנאים ובמועדים מוסכמים מראש.
- בדומה להלוואה שנוטל לקוח מהבנק, גם ממשלות וחברות המנפיקות אג"ח לוות כסף מהציבור תוך הבטחה למועד פירעון בעתיד ותשלום ריבית.
- משקיעים באג"ח נהנים מקבלת תשלומי ריבית קבועים-תקופתיים מהמנפיק.
- בשונה ממניות, למשקיעים באג"ח אין זכויות נוספות ואין הם משתתפים בניהול החברה המנפיקה.
- הממשלה מנפיקה אג"ח לצורך מימון פעילותה.

השקעה באיגרות חוב צפויה להיות פחות רווחית מהשקעה במניות, אך גם פחות מסוכנת.

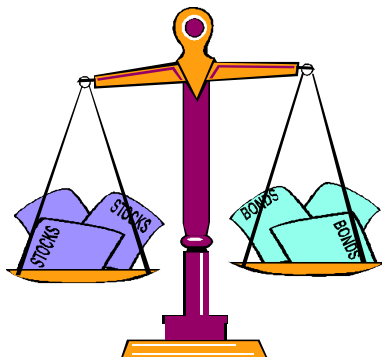
דוגמא:

משקיע קנה אג"ח ב-100 ש"ח (קרן = 100). החברה המנפיקה משלמת ריבית של 5% לשנה. תקופת האג"ח – שנה אחת.

האג"ח אינה צמודה למדד או למטבע חוץ.

לאחר שנה יקבל המשקיע:

100	א. החזר הלוואה (הקרן)
5	ב. הריבית (5%)
105 ש"ח	סך הכל

אג"ח להמרה:

- איגרות חוב להמרה הן איגרות חוב, שניתן גם להמירן למניות.
- ההמרה מתבצעת לפי מחיר שנקבע מראש ופורסם בתשקיף – "שער ההמרה".
- לאג"ח להמרה תקופת חיים מוגבלת וידועה, שבסופה עומדות בפני המשקיע שתי אפשרויות:
  - א. לקבל את הלוואה בחזרה (בתוספת תשלומי הריבית המגיעים למחזיקי אג"ח רגילות).
  - ב. להמיר את האג"ח במניות על-פי שער ההמרה.

דוגמא:

משקיע קנה אג"ח להמרה ב-100 ₪. ניתן להמיר את האג"ח למניות במשך שנה אחת ממועד הרכישה. החברה המנפיקה משלמת ריבית של 5% לשנה. שער ההמרה הוא: 50 ₪.

כעבור שנה ניצבות בפני המשקיע שתי אפשרויות:

- א. לדרוש את פדיון האג"ח (לקבל את ההלוואה בחזרה + הריבית: $105 = 5 + 100$ ₪)
ב. להמיר את האג"ח ל-2 מניות (תמורת 100 ₪).

שאלה

אם מחיר המניה בשוק לאחר שנה הוא 70 ₪ - מה כדאי למשקיע לעשות?

השקעה באג"ח להמרה נמצאת, מבחינת הרווחיות והסיכון, באמצע, בין השקעה במניות לבין השקעה באג"ח.

כתב אופציה:

- כתב אופציה גם הוא נייר ערך, הניתן להמרה למניה (מימוש).
- כתב האופציה מקנה למחזיק זכות לרכוש מניה במחיר ידוע מראש: "מחיר המימוש" של האופציה.
- אם מחיר המימוש נמוך ממחיר המניה בשוק- כדאי למשקיע להמיר את האופציה למניה. האופציה נמצאת "בתוך הכסף".
- אם מחיר המימוש גבוה ממחיר המניה בשוק- לא כדאי למשקיע להמיר את האופציה למניה. האופציה נמצאת "מחוץ לכסף".
- לכל אופציה אורך חיים מוגבל, בדרך כלל בין שנה ל-4 שנים.
- מחזיק האופציה רשאי לממש את זכותו במהלך חיי כתב האופציה. בתום "חיי" האופציה, פוקע תוקפה, לא ניתן להמירה למניה ואף לא ניתן לסחור בה.
- מימוש האופציה במהלך חייה מאפשר לחברה גיוס כסף נוסף.

ההשקעה בכתב אופציה יכולה להביא לרווחים גדולים מאוד מצד אחד, או להפסד מלוא ההשקעה, מצד שני (כאשר במועד המימוש האחרון, מחיר המניה בבורסה נמוך ממחיר המימוש).

למידע נוסף על הבורסה והחברות הבורסאיות, בקרו באתר האינטרנט שלנו :
www.tase.co.il ובאתר דיווחי החברות : maya.tase.co.il

לקבלת חומר פרסומי של הבורסה ומידע נוסף, אנא פנו ליחידת שיווק ודוברות בבורסה.

טלפון : 03 – 5677405

פקס : 03 – 5105376

E-mail : spokesperson@tase.co.il

נשמח לעמוד לרשותכם בכל ענין.

ספרות עזר

1. נחמיאס אריה. מהו להו על שוק ההון, ההוצאה לאור של האוניברסיטה הפתוחה, 2000.
2. סימנובסקי שלמה. הבורסה למתחילים, הוצאת מיטב, 1999.
3. לוי חיים, סמיט משה, סרנת מרשל. הבורסה וההשקעה בניירות-ערך. הוצאת שוקן 1999.
4. בן חורין משה. שוק ההון וניירות ערך. גומא-ספרי מדע ומחקר, צ'ריקובר מוציאים לאור בע"מ, 1996.

ההסברים למושגי היסוד כתובים בלשון ידידותית, על מנת להקל על הקורא.
ההסברים אינם מהווים תחליף להגדרות המושגים בספרות העזר הנ"ל.